

Visie De Dotterbloem

Stichting voor natuur- en landschapsbeheer in het Zuidelijk Westerkwartier

Waar water en grond bij elkaar komen daar gedijt de Dotterbloem

Januari, 2019

Het logo van De Dotterbloem is opgebouwd uit drie divergerende lijnen, vanuit het startpunt van de Stichting en nog geen dotterbloem tot oneindig veel dotterbloemen.

De lijnen zijn opgevuld met:

- a) een groene kleur; voorstellende het land/de grond/aarde
- b) blauwe kleur voorstellende het water

Waar water en grond bij elkaar komen daar gedijt de Dotterbloem

Inhoud

Inleiding	3
Doelstelling	3
Missie	3
Motto	4
Hoe realiseren we dit alles?	4
Onze werkwijze.....	5
Nieuwe ontwikkelingen	6

Alle foto's in deze brochure zijn gemaakt door Ariën Baken

Inleiding

Al zo'n vier decennia worden landbouwgronden in het Westerkwartier opgekocht en omgezet naar natuur. Veel gronden zijn in eigendom gekomen van natuurbeschermende instanties.

In de meeste gevallen zijn de gronden weer verpacht aan agrariërs die tegen een vergoeding of voor een geringe pacht het onderhoud uitvoeren. De aandacht onder agrariërs zelf voor behoud van hun natuur en landschap, hun eigen woonomgeving, groeit echter. Veel agrariërs en particulieren zijn van mening dat zij een goede rol kunnen vervullen in het beheer van natuur en landschap. Zeker in hun eigen streek, waar ze, vaak al via hun ouders, een rol hebben gespeeld in het beheer, het onderhoud en de ontwikkeling. Zij kennen de streek, kennen de gronden, hoe hier mee om te gaan, kennen de bewoners, weten de weg en weten uit ervaring hoe het land zich gedraagt. Zij kunnen door hun praktische kennis en ervaring bijdragen aan een gevarieerd(er) natuur- en landschapsbeeld.

Wij zijn ons bewust van de ontstaansgeschiedenis van het Zuidelijk Westerkwartier en de verscheidenheid van het landschap als gevolg van de invloed die de mens daarop in de loop der eeuwen heeft gehad.

Wij zien het als onze taak om bij het beheer rekening te houden met deze geschiedenis, het ontstaan van het landschap en de landschapskarakteristieken.

De ontstaansgeschiedenis van de streek zien wij als referentiepunt, het uitgangspunt voor verder behoud en versterking. Deze ontstaansgeschiedenis, samen met de natuurlijke verscheidenheid inspireren ons om daar met het beheer zo dicht mogelijk en zo goed mogelijk bij aan te sluiten (Zie ook de bijlage Ontstaansgeschiedenis werkgebied ZWK).

Wij communiceren over onze activiteiten met de bewoners uit de streek. Wij organiseren hiervoor publieksactiviteiten, zoals excursies. Hierbij worden ook andere organisaties zoals IVN in geschakeld.

Krabbescheer, Hoogemieden bij Doezum

Doelstelling

Stichting De Dotterbloem wil de natuur- en landschapswaarden in het Zuidelijk Westerkwartier behouden, ontwikkelen en versterken. Wij doen dit door terreinen, zowel binnen als buiten NNN, te verwerven, te pachten, in te richten en/of te beheren.

Wij willen hierin ook een voorbeeldfunctie vervullen en laten zien hoe het kan.

Daarom hebben de twee Agrarische Natuurverenigingen in het Zuidelijk Westerkwartier, 'Natuur en Milieuvereniging De Eendracht' en 'Boer & Natuur Zuidelijk Westerkwartier', Stichting De Dotterbloem opgericht en zij is inmiddels geworteld in de streek.

Missie

Wij willen rentmeester zijn van onze gronden in het ZWK.

Gronden waarvan wij eigenaar of pachter zijn vakkundig (doen) beheren met als uiteindelijke doel om na verloop van jaren de gronden in een betere conditie en met een hogere biodiversiteit door te leveren aan de volgende generatie.

Motto

Het motto van onze Stichting De Dotterbloem is dan ook:
de 'eigen' waarde en de 'natuurlijkheid' van onze gronden te vergroten.

Het zou mooi zijn als over een aantal jaren als gevolg van ons beheer de dotterbloem zélf weer op tal van daarvoor geschikte plekken voorkomt in het Zuidelijk Westerkwartier en in het voorjaar op de scheiding tussen water en land brede gele randen staan te bloeien.

Het beheer gebeurt niet alleen maar gezamenlijk door bewoners en agrariërs uit de streek die bij het beheer worden betrokken.

Voor een groter draagvlak, om flexibeler en effectiever te kunnen werken en om de continuïteit in het beheer (beter) te kunnen waarborgen, willen wij daarom samenwerken met boer en burger.

Voor het beheer worden lokale beheerders ingeschakeld, agrariërs en burgers uit de streek die affiniteit hebben met natuurbeheer. We willen ons in de eigen streek onderscheiden door laagdrempelig te zijn.

Hiermee is een trend ingezet die er langzamerhand voor zal zorgen dat bewoners/agrariërs steeds meer mee gaan doen met het rentmeesterschap, meedoen met het behoud en de ontwikkeling van de biodiversiteit in het Zuidelijk Westerkwartier.

Hoe realiseren we dit alles?

1. Draagvlak in de streek

Door onze ontstaansgeschiedenis en door onze platte en laagdrempelige organisatie hebben we een breed draagvlak in het gebied.

Wij communiceren over onze activiteiten met de bewoners uit de streek. We organiseren hiervoor publieksactiviteiten, zoals excursies. Hierbij worden ook andere organisaties zoals IVN in geschakeld.

Excursie bij het Wilgepad, Marum

2. Versterking/verbreding

- De aankoop en het beheer van gronden betekent een versterking/verbreding van de doelen van de stichting.
- We streven erna zoveel mogelijk gronden aaneengesloten in bezit te krijgen om een zo doelmatig mogelijk beheer te kunnen voeren.
- Beheer van onze gronden buiten NNN sluiten we aan op de pakketten binnen het NNN en geven zo een verbreding en versterking van landschappelijke en natuurlijke waarden van het gehele gebied.
- Agrariërs en particulieren kunnen eigen gronden binnen de verantwoordelijkheid van de stichting brengen.

3. Minder versnippering

Door een gezamenlijk/collectief beheer wordt de versnippering van het Particulier Natuurbeheer van het NNN tegengegaan en de continuïteit van het beheer beter gewaarborgd. We kunnen eventueel tussentijds vrijgekomen gronden weer onderbrengen bij -andere- pachters die het beheer moeten voort zetten. Voor de overheid is er het voordeel van één aanspreekpunt.

4. Betrokkenheid bij het beheer

Wij geven waar mogelijk het beheer van de gronden uit aan pachters. De pachters worden direct bij het beheer betrokken en zijn zo medeverantwoordelijk voor het eindresultaat.

We gaan actief op zoek naar pachters die het beheer van de gronden kunnen uitvoeren.

Voorkeur hebben pachters die in het verleden hebben bewezen en hebben aangegeven met het beheer uit de voeten te kunnen, d.w.z., resultaat/doelstelling kunnen behalen.

Pachters die de kennis en het materieel hebben om het beheer rond te kunnen zetten en het vrijkomend organisch materiaal kunnen benutten genieten eveneens de voorkeur.

5. Goede relatie met andere organisaties

e werken samen met andere (terrein beherende) organisaties en waterschappen voor een samenhangend beheer. Gebiedsdekkende aanpak vergroot de kansen voor natuur.

Grote ratelaar, Kale jonker en Gevlekte rietorchis

Onze werkwijze

- Wij werken in het *Zuidelijk Westerkwartier*
- Onze gronden willen we binnen en buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de EHS) beheren en hierin een *voorbeeldfunctie* vervullen
- We kopen gronden aan, stellen beheersplannen op, maken inrichtingsplannen en regelen de functieverandering *van landbouw naar natuur*
- De *natuurdoelstelling* stellen wij voorop, in overeenstemming met het beleid van overheden en houden rekening met het provinciaal natuur- en omgevingsbeleid

- We plegen *overleg* met de terrein beherende organisaties, zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Stichting het Groninger Landschap
- Onze gronden geven wij uit aan *agrariërs of andere grondgebruikers* (de pachters) die interesse tonen voor natuurbeheer en hebben aangegeven zich in te willen zetten voor het halen van natuur- en landschapsdoelen
- We *evalueren* jaarlijks het beheer en de resultaten met de pachters
- Voor zover van belang voor een goed beheer *overleggen* met overheden zoals Prolander, de waterschappen, gemeente Westerkwartier en de provincie

En, we werken samen met *de bewoners* van het Zuidelijk Westerkwartier

Nieuwe ontwikkelingen

1. Professionalisering

Vanuit de maatschappij wordt steeds meer aangedrongen op kwaliteit, een goed contact met de streek en een uitvoering van het beheer door agrariërs.

Certificering is een eerste stap, een verklaring dat een natuurbeheerder of gebiedscoördinator voldoet aan bepaalde kwaliteitseisen voor beheer. Het biedt de zekerheid dat het beheer op een goede professionele manier wordt uitgevoerd. Hierbij staat vertrouwen in de beheerder centraal. Vertrouwen in zijn motivatie en professionaliteit goed beheer uit te voeren en daarover transparant te zijn.

Voor onze Stichting De Dotterbloem geldt het certificaat Natuurbeheer: een individueel certificaat voor eigenaren en organisaties die natuur terreinen beheren. De Dotterbloem is hiermee vergelijkbaar gecertificeerd als bijvoorbeeld Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Groninger Landschap.

Sinds 2017 is Stichting De Dotterbloem aangesloten bij Natuurcollectief Groningen. Onze Stichting De Dotterbloem is door Part-Ner gecertificeerd sinds 2017.

Wij hebben beheerplannen en werkplannen opgesteld voor alle Dotterbloemterreinen. Om te kunnen toetsen of de gestelde doelen worden gerealiseerd, wordt regelmatig monitoring uitgevoerd. Beheerplannen en werkplannen zijn belangrijk voor de inhoud van de pachtcontracten en voor de overheid.

2. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ook in het Zuidelijk Westerkwartier wordt gewerkt aan de uitbreiding van het Natuurnetwerk Nederland. Hierin werken de provincie en het waterschap samen aan de berging van water en de inrichting van natuur. Wij willen hierin waar mogelijk een rol van betekenis spelen.

3. Financiering

Provinciale beheersvergoedingen zorgen voor een belangrijk deel voor de financiering van onze activiteiten. Daarnaast wordt pacht ontvangen van nog goed bruikbare percelen. Soms ontvangen we een nalatenschap van mensen die ons werk een warm hart toedragen. Zonder deze geldstromen is ons werk niet uitvoerbaar.

Wij zijn steeds op zoek naar fondsen en mogelijkheden voor nieuwe geldstromen om gronden in het Zuidelijk Westerkwartier te kunnen werven en beheren. Verder willen we in aanmerking komen voor een keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (zogenaamde CBF keurmerk) en een ANBI-status.

